

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เสนอผลการการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเป็นข้อมูลด้านลักษณะส่วนตัวของพระสังฆาธิการ

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์กับภารกิจทั้ง ๖ ด้าน

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเป็นข้อมูลด้านลักษณะส่วนตัวของพระสังฆาธิการ

ตารางที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส

| รายการ      | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------|-------|--------|
| ๒๐ – ๓๐ ปี  | ๓๓    | ๒๑.๔๐  |
| ๓๑ – ๔๐ ปี  | ๔๒    | ๒๖.๓๐  |
| ๔๑ – ๕๐ ปี  | ๓๕    | ๒๕.๓๐  |
| ๕๑ ปีขึ้นไป | ๔๐    | ๒๖.๐๐  |
| รวม         | ๑๕๐   | ๑๐๐.๐๐ |

จากตารางที่ ๑ พบว่า พระสังฆาธิการกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๐ รองลงมา อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๐ และนอกนั้นมียุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๐

ตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาอุปสมบทของพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส

| รายการ           | จำนวน | ร้อยละ |
|------------------|-------|--------|
| ต่ำกว่า ๑๐ พรรษา | ๖๒    | ๔๐.๓๐  |
| ๑๑ - ๒๐ พรรษา    | ๔๕    | ๒๘.๒๐  |
| ๒๑ - ๔๐ พรรษา    | ๓๓    | ๒๑.๐๐  |
| ๔๑ พรรษาขึ้นไป   | ๑๐    | ๖.๕๐   |
| รวม              | ๑๕๐   | ๑๐๐.๐๐ |

จากตารางที่ ๒ พบว่าพระสังฆาธิการส่วนใหญ่อุปสมบทต่ำกว่า ๑๐ พรรษา คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๐ รองลงมา อุปสมบทระหว่าง ๑๑-๒๐ พรรษา คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๐ และนอกนั้น ๔๑ พรรษาขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ ๖.๕๐

ตารางที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส

| รายการ          | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------|-------|--------|
| ต่ำกว่า ๕ พรรษา | ๓๖    | ๔๕.๕๐  |
| ๕ - ๑๐ พรรษา    | ๓๓    | ๒๑.๕๐  |
| ๑๑ - ๒๐ พรรษา   | ๓๓    | ๒๑.๕๐  |
| ๒๑ - ๔๐ พรรษา   | ๘     | ๕.๒๐   |
| ๔๑ พรรษาขึ้นไป  | ๔     | ๒.๖๐   |
| รวม             | ๑๕๐   | ๑๐๐.๐๐ |

จากตารางที่ ๓ พบว่า ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ต่ำกว่า ๕ พรรษา คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕๐ รองลงมา ๕-๑๐ พรรษา และ ๑๑-๒๐ พรรษา คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๐ เท่ากัน และนอกนั้น ๔๑ พรรษาขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๐

ตารางที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาสามัญ (ทางโลก) ของพระสังฆาธิการ

| รายการ                  | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------------------|-------|--------|
| ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า | ๔๘    | ๓๑.๒๐  |
| มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า | ๔๔    | ๒๙.๖๐  |
| อนุปริญญาหรือเทียบเท่า  | ๕     | ๓.๒๐   |
| ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า  | ๕๓    | ๓๕.๐๐  |

|                       |     |        |
|-----------------------|-----|--------|
| ปริญญาโทหรือเทียบเท่า | ๖   | ๓.๕๐   |
| รวม                   | ๑๕๔ | ๑๐๐.๐๐ |

จากตารางที่ ๔ พบว่า พระสังฆาธิการมีวุฒิการศึกษาสายสามัญ (ทางโลก) ส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๐ รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา หรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๐ และนอกนั้นเป็นระดับ อนุปริญญา หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๐

ตารางที่ ๕ ผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาทางธรรมของพระสังฆาธิการ

| รายการ         | จำนวน | ร้อยละ |
|----------------|-------|--------|
| นักธรรมชั้นตรี | ๑๒    | ๗.๘๐   |
| นักธรรมชั้นโท  | ๑๘    | ๑๑.๗๐  |
| นักธรรมชั้นเอก | ๑๒๔   | ๘๐.๕๐  |
| รวม            | ๑๕๔   | ๑๐๐.๐๐ |

จากตารางที่ ๕ พบว่าพระสังฆาธิการมีวุฒิการศึกษาทางธรรมส่วนใหญ่นักธรรมชั้นเอก คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕๐ รองลงมาจบนักธรรมชั้นโท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๐ และนักธรรมชั้นตรี คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๐

ตารางที่ ๖ ผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาทางเปรียญธรรมของพระสังฆาธิการ

| รายการ       | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------|-------|--------|
| ไม่ได้ศึกษา  | ๕๕    | ๖๔.๓๐  |
| ประโยค ๑ – ๒ | ๒๒    | ๑๔.๓๐  |
| ป.ธ. ๓ – ๔   | ๒๒    | ๑๔.๓๐  |
| ป.ธ. ๕ – ๖   | ๘     | ๕.๑๕   |
| ป.ธ. ๗ – ๘   | ๓     | ๑.๙๕   |
| รวม          | ๑๕๔   | ๑๐๐.๐๐ |

จากตารางที่ ๖ พบว่าพระสังฆาธิการมีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓๐ รองลงมามีวุฒิการศึกษาประโยค ๑-๒ และเปรียญธรรม ๓-๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๐ เท่ากัน เปรียญธรรม ๕-๖ คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๕ นอกนั้นเปรียญธรรม ๗-๘ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๕

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์กับการกิจทั้ง ๖ ด้าน

ตารางที่ ๗ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์กับการกิจทั้ง ๖ ด้าน โดยรวม

| บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน<br>(SD) | การแปลผล<br>ระดับ |
|------------------------------------------|------------------------|------------------------------|-------------------|
| ๑.ด้านการปกครอง                          | ๔.๕๐                   | ๐.๓๘                         | มากที่สุด         |
| ๒.ด้านการศาสนศึกษา                       | ๓.๕๓                   | ๐.๕๕                         | มาก               |
| ๓.ด้านการศึกษาสงเคราะห์                  | ๒.๘๑                   | ๑.๑๓                         | ปานกลาง           |
| ๔.ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา              | ๓.๕๕                   | ๑.๑๘                         | มาก               |
| ๕.ด้านสาธารณูปการ                        | ๔.๒๒                   | ๐.๘๘                         | มาก               |
| ๖.ด้านสาธารณสงเคราะห์                    | ๓.๔๖                   | ๑.๒๔                         | ปานกลาง           |
| ผลรวม                                    | ๓.๗๕                   | ๑.๐๓                         | มาก               |

จากตารางที่ ๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์กับการกิจทั้ง ๖ ด้านโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=๓.๗๕$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=๔.๕๐$ ) ด้านสาธารณูปการ ด้านการศาสนศึกษา และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=๔.๒๒$ ,  $\bar{X}=๓.๕๕$ ) นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๘ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการ  
บริหารงานคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง

| บทบาทพระสังฆาธิการต่อการ<br>บริหารงานคณะสงฆ์                                                              | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ | ส่วนเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน<br>(SD) | การแปลผล<br>ระดับ |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------------------------------|-------------------|
| ๑. ปกครองพระภิกษุสงฆ์ สามเณรที่อยู่ในวัด<br>ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง<br>ของมหาเถรสมาคม  | ๔.๓๕                   | ๐.๓๐                             | มากที่สุด         |
| ๒. สอดส่องดูแลรักษาความเรียบร้อยดีงาม<br>ภายในวัด                                                         | ๔.๓๐                   | ๐.๖๓                             | มากที่สุด         |
| ๓. ใช้หลักการกระจายอำนาจ ให้ทุกฝ่าย<br>มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการวัด                                  | ๔.๕๑                   | ๐.๖๕                             | มากที่สุด         |
| ๔. จัดให้มีคณะกรรมการบริหารงานให้เป็น<br>ไปตามระเบียบของวัด                                               | ๔.๔๖                   | ๑.๐๑                             | มาก               |
| ๕. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานบริหาร<br>ให้เป็นไปตามระเบียบของวัด                                          | ๔.๖๐                   | ๐.๓๒                             | มากที่สุด         |
| ๖. จัดทำแผนในการบริหารวัดอย่างเป็นระบบ                                                                    | ๔.๓๘                   | ๐.๘๓                             | มาก               |
| ๗. ประสานงานแต่ละฝ่ายเพื่อให้การดำเนินงาน<br>เป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์อย่าง<br>มีประสิทธิภาพ | ๔.๒๕                   | ๐.๓๘                             | มาก               |
| ๘. มีการลงโทษพระภิกษุ สามเณร ที่กระทำความ<br>ผิดพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด                                | ๔.๕๖                   | ๐.๘๑                             | มากที่สุด         |
| ๙. กำหนดพัฒนาการทำงานเป็นทีมภายในวัด                                                                      | ๔.๑๔                   | ๐.๘๘                             | มาก               |
| ๑๐. ปกครองและสอดส่องให้ภุชงค์ที่มา<br>พำนักอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามระเบียบต่างๆ<br>ของวัดด้วยดี            | ๔.๖๔                   | ๐.๓๒                             | มากที่สุด         |
| ผลรวม                                                                                                     | ๔.๕๐                   | ๐.๓๘                             | มากที่สุด         |

จากตารางที่ ๘ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ด้านการปกครอง โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.50$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า พระสังฆาธิการแสดงบทบาทต่อการปกครองภิกษุสงฆ์สามเณรที่อยู่ในวัดให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งของมหาเถรสมาคมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.65$ ) ส่วนบทบาทที่พระสังฆาธิการแสดงบทบาทอยู่ในระดับมีน้อยที่สุด คือ การกำหนดพัฒนาการทำงานเป็นทีมภายในวัด ( $\bar{X}=4.14$ )

ตารางที่ ๙ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ด้านการศึกษา

| บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์    | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ | ส่วนเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน<br>(SD) | การแปรผล<br>ระดับ |
|---------------------------------------------|------------------------|----------------------------------|-------------------|
| ๑. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและวิชาสามัญ    |                        |                                  |                   |
| ให้กระจายอย่างทั่วถึง แก่พระภิกษุสามเณร     | 4.54                   | 0.55                             | มากที่สุด         |
| ๒. พระภิกษุสามเณรต้องศึกษาพระปริยัติธรรม    |                        |                                  |                   |
| ทุกรูป                                      | 4.68                   | 0.68                             | มากที่สุด         |
| ๓. เปิดโอกาสให้ภิกษุสามเณรได้เข้ารับ        |                        |                                  |                   |
| การศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม                | 4.68                   | 0.65                             | มากที่สุด         |
| ๔. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์      |                        |                                  |                   |
| แผนกธรรมบาลี                                | 4.61                   | 0.22                             | น้อยที่สุด        |
| ๕. ดำเนินการส่งเสริมทุนการศึกษาแก่ พระภิกษุ |                        |                                  |                   |
| และสามเณรที่สอบไล่ได้                       | 3.94                   | 0.22                             | ปานกลาง           |
| ๖. มีตารางให้ภิกษุสามเณรท่องบ่นหลักธรรม     |                        |                                  |                   |
| และสวดมนต์อย่างสม่ำเสมอ                     | 4.35                   | 0.51                             | มาก               |
| ๗. ใช้เทคโนโลยีและภาษาธรรมะที่ทันสมัย       |                        |                                  |                   |
| ในการเรียนการสอน                            | 4.42                   | 0.85                             | มาก               |
| ผลรวม                                       | ๓.๕๓                   | ๐.๕๕                             | มาก               |

จากตารางที่ ๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงาน คณะสงฆ์ด้านการศาสนาโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=๓.๕๐$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า พระสังฆาธิการแสดงบทบาทต่อการให้พระภิกษุสามเณรต้องศึกษาพระปริยัติธรรมทุกรูป และเปิดโอกาสให้ภิกษุสามเณร ได้เข้ารับการศึกษทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด ( $\bar{X}=๔.๖๘$ ) ส่วนบทบาทที่พระสังฆาธิการแสดงบทบาทอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือการจัดการศึกษา พระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์แผนกธรรมบาลี ( $\bar{X}=๑.๗๑$ )

ตารางที่ ๑๐ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์

| บทบาทพระสังฆาธิการต่อการ<br>บริหารงานคณะสงฆ์                                                                                        | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ | ส่วนเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน<br>(SD) | การแปลผล<br>ระดับ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------------------------------|-------------------|
| ๑. จัดการศึกษาที่เน้นการปลูกฝังจริยธรรม<br>แก่เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจ<br>ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา                      | ๔.๖๒                   | ๐.๘๐                             | มากที่สุด         |
| ๒. จัดตั้งศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนา<br>วันอาทิตย์เพื่อเป็นแหล่งเผยแผ่ศาสนาธรรม<br>แก่ผู้เรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและ<br>มัธยมศึกษา | ๓.๐๔                   | ๑.๘๑                             | ปานกลาง           |
| ๓. จัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด                                                                                               | ๑.๘๑                   | ๑.๔๕                             | น้อย              |
| ๔. จัดให้มีการตั้งโรงเรียนเอกชนเพื่อการกุศล<br>ภายในวัด                                                                             | ๑.๓๑                   | ๐.๕๖                             | น้อยที่สุด        |
| ๕. จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เพื่อใช้ในการศึกษา<br>สงเคราะห์                                                                            | ๑.๕๒                   | ๑.๑๕                             | น้อย              |
| ๖. สนับสนุนการศึกษาแก่นักเรียนและ<br>นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์                                                                    | ๓.๑๑                   | ๑.๐๖                             | ปานกลาง           |
| ๗. บริจาคทุนส่วนตัวของเจ้าอาวาสเพื่อ<br>การศึกษาแก่เด็กทั้งในโรงเรียนของรัฐ<br>และเอกชน                                             | ๓.๓๓                   | ๑.๐๒                             | ปานกลาง           |
| ๘. มีการวางแผนจัดโครงการและกิจกรรม                                                                                                  |                        |                                  |                   |

|                            |             |             |                |
|----------------------------|-------------|-------------|----------------|
| ต่างๆ ทางการศึกษาสงเคราะห์ | ๓.๓๒        | ๑.๐๔        | ปานกลาง        |
| <b>ผลรวม</b>               | <b>๒.๘๑</b> | <b>๑.๑๓</b> | <b>ปานกลาง</b> |

จากตารางที่ ๑๐ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์โดยภาพรวมและอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}=2.81$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า พระสังฆาธิการแสดงบทบาทต่อการจัดการศึกษาที่เน้นการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.62$ ) ส่วนบทบาทที่พระสังฆาธิการแสดงบทบาทอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดให้มีการตั้งโรงเรียนเอกชนเพื่อการกุศลภายในวัด ( $\bar{X}=1.11$ )

ตารางที่ ๑๑ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

| บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน<br>(SD) | การแปลผลระดับ |
|------------------------------------------|------------------------|------------------------------|---------------|
| ๑.การเผยแผ่ธรรมโดยวิธีการแสดงธรรมแบบ     |                        |                              |               |
| กัมภีร์ล้านนาภายในวัด                    | ๔.๖๐                   | ๐.๕๐                         | มากที่สุด     |
| ๒. การเผยแผ่ธรรมโดยวิธีการแสดงธรรมแบบ    |                        |                              |               |
| ปาฐกถาภายในวัด                           | ๔.๖๒                   | ๐.๕๑                         | มากที่สุด     |
| ๓. การเผยแผ่ธรรมทางสถานีวิทยุ            | ๑.๘๐                   | ๑.๓๔                         | น้อย          |
| ๔. การเผยแผ่ธรรมด้วยการมอบหนังสือธรรมะ   |                        |                              |               |
| ในห้องสัการต่างๆ                         | ๒.๕๖                   | ๑.๒๒                         | ปานกลาง       |
| ๕. การเผยแผ่ธรรมโดยการจัดกิจกรรมเนื่องใน |                        |                              |               |
| วันสำคัญต่างๆ ในทางพระพุทธศาสนา          | ๔.๕๐                   | ๑.๐๖                         | มากที่สุด     |
| ๖. จัดกิจกรรมมอบมัจฉาธรรมแก่เด็กเยาวชน   |                        |                              |               |
| และประชาชนทั่วไป                         | ๔.๒๖                   | ๑.๑๔                         | มาก           |
| ๗. จัดให้มีการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา    |                        |                              |               |
| วันอาทิตย์ภายในวัด                       | ๒.๖๔                   | ๑.๓๒                         | ปานกลาง       |
| ๘. มีการออกไปสอนธรรมะตามโรงเรียนหรือ     |                        |                              |               |
| สถานศึกษาต่างๆ                           | ๓.๕๐                   | ๑.๔๕                         | มาก           |

|                                                                                                             |             |             |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|------------|
| ๙. จัดให้มีการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน เพื่อ<br>อบรมศีลธรรมอันดีงาม และส่งเสริมการใช้<br>เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ | ๒.๖๕        | ๑.๗๓        | ปานกลาง    |
| ๑๐. จัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ<br>ภายในวัด                                                              | ๓.๖๒        | ๑.๓๕        | มาก        |
| ๑๑. จัดให้มีการปฏิบัติธรรมบวชชีพราหมณ์<br>ภายในวัด                                                          | ๑.๗๕        | ๑.๒๒        | น้อย       |
| ๑๒. ส่งเสริมให้ภิกษุสามเณร ได้มีโอกาส<br>ออกเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสถานที่ต่างๆ                                | ๔.๒๘        | ๑.๐๒        | มาก        |
| ๑๓. ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาท่าน<br>สอนประชาชนไม่ให้เล่นการพนันหรือ<br>สิ่งมอมเมาอื่นๆ                     | ๔.๗๘        | ๐.๗๗        | มากที่สุด  |
| ๑๔. ในวันพระ ช่วงเข้าพรรษาท่านได้ชักชวน<br>ประชาชนให้รักษาศีลอุโบสถ                                         | ๔.๗๘        | ๐.๗๔        | มากที่สุด  |
| ๑๕. เปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนมาสนทนา<br>ธรรมได้ทุกโอกาส                                                      | ๔.๕๑        | ๐.๕๒        | มากที่สุด  |
| ๑๖. มีการเทศนาธรรมหรือเปิดธรรมะ<br>ผ่านเครื่องกระจายเสียงหมู่บ้านทุกวันพระ                                  | ๒.๗๗        | ๑.๔๐        | ปานกลาง    |
| <b>ผลรวม</b>                                                                                                | <b>๓.๕๕</b> | <b>๑.๑๘</b> | <b>มาก</b> |

จากตารางที่ ๑๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงาน  
คณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก  
( $\bar{X}=๓.๕๕$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า พระสังฆาธิการแสดงบทบาทต่อการสอนประชาชน  
ไม่ให้เล่นการพนันหรือสิ่งมอมเมาอื่น ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามากที่สุด ( $\bar{X}=๔.๗๘$ )  
ส่วนบทบาทที่พระสังฆาธิการแสดงบทบาทอยู่ในระดับน้อย คือ จัดให้มีการปฏิบัติธรรมบวช  
ชีพราหมณ์ ภายในวัด ( $\bar{X}=๑.๗๕$ )

ตารางที่ ๑๒ ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงาน  
คณะสงฆ์ ด้านสาธารณูปการ

| บทบาทพระสังฆาธิการต่อการ<br>บริหารงานคณะสงฆ์                                                  | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ | ส่วนเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน<br>(SD) | การแปลผล<br>ระดับ |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------------------------------|-------------------|
| ๑. จัดให้มีการพัฒนาอาคารสถานที่<br>ให้สวยงาม และเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน                          | ๔.๖๕                   | ๐.๓๕                             | มากที่สุด         |
| ๒. เน้นการบูรณะและปฏิสังขรณ์อาคารเสนาสนะ<br>ที่มีคุณค่าเพื่ออนุรักษ์โบราณสถานของรัฐ           | ๔.๖๕                   | ๐.๘๑                             | มากที่สุด         |
| ๓. วัดควรก่อสร้างรูปแบบให้สอดคล้องกับ<br>วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น                            | ๔.๖๘                   | ๐.๓๐                             | มากที่สุด         |
| ๔. ดูแลความสะอาดในเรื่องของห้องน้ำ และ<br>ห้องสุขาให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ                   | ๔.๓๘                   | ๓.๘๖                             | มาก               |
| ๕. จัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นระบบ                                                          | ๔.๔๔                   | ๐.๓๘                             | มาก               |
| ๖. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา<br>สาธารณูปการในวัด                                        | ๔.๑๐                   | ๑.๐๕                             | มาก               |
| ๗. มีการประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่นให้<br>เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสาธารณูปการในวัด       | ๓.๕๒                   | ๑.๐๕                             | มาก               |
| ๘. มีการจัดทำแผนผังการพัฒนาการศาสนวัตถุ<br>และศาสนสถานให้เหมาะสมก่อนที่จะมีการ<br>ก่อสร้างใดๆ | ๓.๓๐                   | ๑.๐๔                             | ปานกลาง           |
| <b>ผลรวม</b>                                                                                  | <b>๔.๒๒</b>            | <b>๐.๘๘</b>                      | <b>มาก</b>        |

จากตารางที่ ๑๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงาน  
คณะสงฆ์ ด้านสาธารณูปการ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=๔.๒๒$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละ  
ข้อพบว่า พระสังฆาธิการแสดงบทบาทต่อการจัดให้มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สวยงาม และเป็น  
สัดส่วนที่ชัดเจนมากที่สุด ( $\bar{X}=๔.๖๕$ ) ส่วนบทบาทที่พระสังฆาธิการแสดงบทบาทมีน้อยที่สุด คือ  
การจัดทำแผนผังการพัฒนาการศาสนสถานให้เหมาะสมก่อนที่จะมีการก่อสร้างใด ๆ ( $\bar{X}=๓.๓๐$ )

ตารางที่ ๑๓ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการ  
บริหารงานคณะสงฆ์ด้านสาธารณสงเคราะห์

| บทบาทพระสังฆาธิการต่อการ<br>บริหารงานคณะสงฆ์                                                               | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ | ส่วนเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน<br>(SD) | การแปลผล<br>ระดับ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------------------------------|-------------------|
| ๑. อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการใช้<br>วัดเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศล                                            | ๔.๑๕                   | ๑.๐๔                             | มาก               |
| ๒. ช่วยเหลือประชาชนในยามประสบภัย<br>ทางธรรมชาติ                                                            | ๓.๗๕                   | ๑.๒๕                             | มาก               |
| ๓. ช่วยเหลือวัดที่ประสบภัยและขาดแคลน                                                                       | ๓.๒๔                   | ๑.๐๖                             | ปานกลาง           |
| ๔. บริจาคทรัพย์ส่วนตัวเพื่อสร้างโรงพยาบาล<br>สถานที่สงเคราะห์พระภิกษุสงฆ์สามเณรที่<br>อาพาธ                | ๒.๕๓                   | ๑.๐๓                             | ปานกลาง           |
| ๕. ชักชวนญาติโยมบริจาคทรัพย์เพื่อ<br>สาธารณสงเคราะห์                                                       | ๒.๖๖                   | ๑.๐๑                             | ปานกลาง           |
| ๖. ส่งเสริมด้านทุนการศึกษาแก่เด็กเรียนดี<br>แต่ยากจน                                                       | ๒.๘๐                   | ๑.๒๔                             | ปานกลาง           |
| ๗. จัดพระสงฆ์ไปประกอบพิธีกรรม<br>ในทางพระพุทธศาสนาตามที่ได้รับนิมนต์                                       | ๔.๑๓                   | ๑.๓๓                             | มาก               |
| ๘. เป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบสังคม เช่น<br>การมีส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติด                           | ๔.๕๖                   | ๐.๙๔                             | มากที่สุด         |
| ๙. ส่งเสริมเงินทุนแก่ประชาชนในรูปสหกรณ์<br>โดยให้คณะกรรมการวัดเป็นผู้บริหารและมี<br>พระภิกษุให้การสนับสนุน | ๓.๕๕                   | ๑.๕๓                             | มาก               |
| ๑๐. ให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการทำบุญ<br>ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา                                          | ๔.๒๘                   | ๑.๒๔                             | มาก               |
| ๑๑. มีการจัดตั้งห้องสมุดสำหรับประชาชน<br>ไว้ในวัด                                                          | ๓.๒๓                   | ๑.๖๕                             | ปานกลาง           |

## ๑๒. ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางราชการ

|                                   |      |      |         |
|-----------------------------------|------|------|---------|
| ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบ | ๒.๖๔ | ๑.๓๕ | ปานกลาง |
| ผลรวม                             | ๓.๔๖ | ๑.๒๔ | ปานกลาง |

จากตารางที่ ๑๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ด้านสาธารณสงเคราะห์ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}=๓.๔๖$ ) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า พระสังฆาธิการแสดงบทบาทต่อการเป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติดอยู่ในระดับ มากที่สุด ( $\bar{X}=๔.๕๖$ ) ส่วนบทบาทที่พระสังฆาธิการแสดงบทบาทอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การบริจาคทรัพย์ส่วนตัวเพื่อสร้างโรงพยาบาล สถานที่สงเคราะห์พระภิกษุสงฆ์สามเณรที่อาพาธ ( $\bar{X}=๒.๕๓$ )

## ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ พระสังฆาธิการที่มีอายุแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๔ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ โดยจำแนกตามอายุ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova)

| แหล่งความแปรปรวน | df  | Sum of Squares | Mean Square | F      | P     |
|------------------|-----|----------------|-------------|--------|-------|
| ระหว่างกลุ่ม     | ๓   | ๑.๖๔๘          | ๐.๕๕        | ๔.๓๔๓* | ๐.๐๐๔ |
| ภายในกลุ่ม       | ๑๒๓ | ๑๔.๗๑๔         | ๐.๑๒        |        |       |
| รวม              | ๑๓๐ | ๑๖.๓๖๒         |             |        |       |

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๑๔ ผลการทดสอบพบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๕ ยอมรับสมมติฐานที่ ๑

ตารางที่ ๑๕ เปรียบเทียบความแตกต่างบทบาทของพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์โดยจำแนกตามกลุ่มอายุต่างๆ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) และวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย Scheffe

| อายุ       | ค่าเฉลี่ย<br>( $\bar{X}$ ) | ๒๐-๓๐ปี | ๓๑-๔๐ปี | ๔๑-๕๐ปี | ๕๑ปีขึ้นไป |
|------------|----------------------------|---------|---------|---------|------------|
|            |                            | ๓.๖๐    | ๓.๘๕    | ๓.๕๑    | ๓.๘๔       |
| ๒๐-๓๐ปี    | ๓.๖๐                       | -       | ๐.๒๕*   | ๐.๓๑*   | ๐.๒๔       |
| ๓๑-๔๐ปี    | ๓.๘๕                       |         | -       | ๐.๐๖    | ๐.๐๑       |
| ๔๑-๕๐ปี    | ๓.๕๑                       |         |         | -       | ๐.๐๓       |
| ๕๑ปีขึ้นไป | ๓.๘๔                       |         |         |         | -          |

\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๑๕ ผลการทดสอบพบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี กับพระสังฆาธิการที่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี มีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ พระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาอุปสมบทแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๖ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ โดยจำแนกตามระยะเวลาอุปสมบทด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova)

| แหล่งความแปรปรวน | df  | Sum of Squares | Mean Square | F     | P    |
|------------------|-----|----------------|-------------|-------|------|
| ระหว่างกลุ่ม     | ๓   | .๔๘๒           | .๑๖๑        | ๑.๒๘๖ | .๒๘๒ |
| ภายในกลุ่ม       | ๑๒๓ | ๑๔.๘๘๐         | .๑๒๕        |       |      |
| รวม              | ๑๓๐ | ๑๖.๓๖๓         |             |       |      |

จากตารางที่ ๑๖ ผลการทดสอบพบว่า พระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาอุปสมบทแตกต่างกัน มีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ปฏิเสธสมมติฐาน ที่ ๒ แสดงว่าพระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาอุปสมบทแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ พระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๗ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ โดยจำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova)

| แหล่งความแปรปรวน | df  | Sum of Squares | Mean Square | F     | P    |
|------------------|-----|----------------|-------------|-------|------|
| ระหว่างกลุ่ม     | ๔   | .๗๗๐           | .๑๙๒        | ๑.๕๕๘ | .๑๕๐ |
| ภายในกลุ่ม       | ๑๒๕ | ๑๕.๔๔๓         | .๑๒๔        |       |      |
| รวม              | ๑๒๙ | ๑๖.๒๑๓         |             |       |      |

จากตารางที่ ๑๗ ผลการทดสอบพบว่า พระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแตกต่างกันมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ปฏิเสธสมมติฐานที่ ๓ แสดงว่าพระสังฆาธิการที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญ (ทางโลก) ด้วยการวิเคราะห์บทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ (ทางโลก) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova)

| แหล่งความแปรปรวน | df  | Sum of Squares | Mean Square | F     | P    |
|------------------|-----|----------------|-------------|-------|------|
| ระหว่างกลุ่ม     | ๔   | .๖๓๒           | .๑๕๘        | ๑.๒๖๕ | .๒๘๓ |
| ภายในกลุ่ม       | ๑๒๖ | ๑๕.๗๓๑         | .๑๒๕        |       |      |
| รวม              | ๑๓๐ | ๑๖.๓๖๓         |             |       |      |

จากตารางที่ ๑๘ ผลการทดสอบพบว่า พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญ (ทางโลก) แตกต่างกันมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ปฏิเสธสมมติฐานที่ ๔ แสดงว่าพระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางพระพุทธศาสนาแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๕** พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกัน

**ตารางที่ ๑๕** ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรมด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova)

| แหล่งความแปรปรวน | df  | Sum of Squares | Mean Square | F    | P    |
|------------------|-----|----------------|-------------|------|------|
| ระหว่างกลุ่ม     | ๓   | .๑๔๕           | .๐๔๘        | .๓๗๔ | .๗๗๒ |
| ภายในกลุ่ม       | ๑๒๕ | ๑๖.๑๓๓         | .๑๒๙        |      |      |
| รวม              | ๑๒๘ | ๑๖.๒๗๘         |             |      |      |

**จากตารางที่ ๑๕** ผลการทดสอบพบว่าพระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมแตกต่างกันมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ปฏิเสธสมมติฐานที่ ๕ แสดงว่าพระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมแตกต่างกัน จะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ ไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ ๖** พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมแตกต่างกันจะมีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์แตกต่างกัน

**ตารางที่ ๒๐** ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova)

| แหล่งความแปรปรวน | df  | Sum of Squares | Mean Square | F    | P    |
|------------------|-----|----------------|-------------|------|------|
| ระหว่างกลุ่ม     | ๑๓๔ | ๓.๗๓๓          | .๐๒๘        | .๗๗๕ | .๗๖๕ |
| ภายในกลุ่ม       | ๑๕  | .๖๘๐           | .๐๓๖        |      |      |
| รวม              | ๑๕๓ | ๔.๔๑๓          |             |      |      |

**จากตารางที่ ๒๐** ผลการทดสอบพบว่า พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมแตกต่างกัน มีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ปฏิเสธสมมติฐานที่ ๖ แสดงว่าพระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรมแตกต่างกัน มีบทบาทต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน